

Gea Norvegica Geopark

Bøkeskogen

– en istidsattraksjon

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Gea Norvegica
UNESCO
Global Geopark

FRA IS TIL FRODIG MANGFOLD

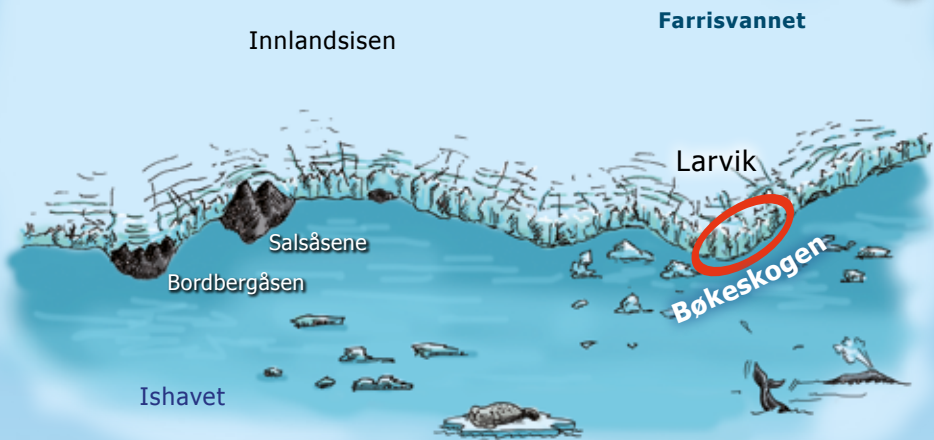
Historien om Bøkeskogen er en del av vår istidshistorie. Like under de vakre bøkene og den glisne skogbunnen ligger Ra-morenen, et resultat av den siste store kuldeperioden i Skandinavia for 12–13 000 år siden.

Foran innlandsisen, som dekket hele Skandinavia, avsatte is og breelver stein, grus og leire, fraktet fra store deler av Sørøst-Norge. Dette resulterte i en morene som er den største sammenhengende istidsavsetningen

på Fastlands-Norge. Morenen ble dannet på havets bunn, men på grunn av landhevingen som fulgte etter at isen forsvant, har morenen gjennom lang tid blitt utsatt for bølger, som har sortert

Hvordan Bøkeskogen ble til

1

1 Under den siste store kuldeperioden vokste isen fram og dannet Raet, som Bøkeskogen er en del av. Dengang lå ryggen under havoverflaten.

2

2 For ca. 9400 år siden hadde landet steget så mye at den øverste delen av Ra-ryggen stakk opp av havet. Ryggen stod som en liten grusbank med mye rullestein og pionérvegetasjon.

Illustrasjonene er utført av Bibro Design etter faktagrunnlag fra Rolf Sørensen.

Foto av isbre på forside: Mona Hendriksen

For ca. 9400 år siden:
Havnivå 70 m høyere enn i dag

materialet i ryggen. Rester av skjell i morenen er et tegn på dette. Vann og vind har flyttet på materialet og omdannet ryggen. Dette er utgangspunkt for dannelsen av ulike jordsmonn og landskapstyper på og omkring Raet.

Naturmangfold

I Bøkeskogen kan man se blokker og grus i grunnen, og jordsmonnet

er iblandet mye sand. Jorda er leddrenert og middels næringsrik, og sammen med et mildt og fuktig kystklima gir dette optimale forhold for bøka, *Fagus sylvatica*. Treslaget, som er ungt i norsk vegetasjonshistorie, etablerte seg trolig i Larvik omkring 700 e.Kr. Bøken ble høyst sannsynlig innført med vikinger – fra Danmark.

3

For ca. 7200 år siden:
Havnivå 40 m høyere enn i dag

3 Landet fortsatte å stige, og Bøkeskogen og omegn kom mer til syne. Ulike løvtrær etablerte seg, men ikke før 700 e.Kr. antar man at bøk ble etablert.

Nede i morenen ligger tette leirlag i vekslning med grovere, grusrike lag. Vannføring gjennom disse grusrike lagene er opphavet til Kong Olav V kilden – og produksjon av mineralvannet Farris.

Bøka kan opptre sammen med annen løv-og furuskog, slik som edelløvsbogen i sør- og sørvestlige deler av parken, men vanligvis konkurrerer den ut andre arter med sin høyde og skygge. I bøkeskogen er derfor bøka dominerende treslag over store deler av parken.

Bøkeskogen er en oase for fugler, med et yrende fugleliv gjennom hekkesesongen. Arter som bokfink, svarttrost, måltrost, rødvingetrost, munk, hagesanger, løvsanger, den karakteristiske bøkesangeren, ulike meisearter, flaggspett, kjernebiter og gråspurv finner alle tilhold i Bøkeskogen.

Foto: Jan Åge Pedersen

Kjernebiter og hvitveis er to representanter fra fauna og flora som trives blant bøketrærne.

I dag utgjør Bøkeskogen i Larvik en av landets største bøkeskoger, og i verdenssammenheng er den blant de nordligste. På grunn av store, tette trekroner slipper lite lys ned til bakken, og lauvet fra bøk råtnet seint og bidrar til forsuring av jordsmonnet. Bunnvegetasjonen er derfor sparsom, men noen planter utnytter den glisne vårskogen eller tolererer skygge

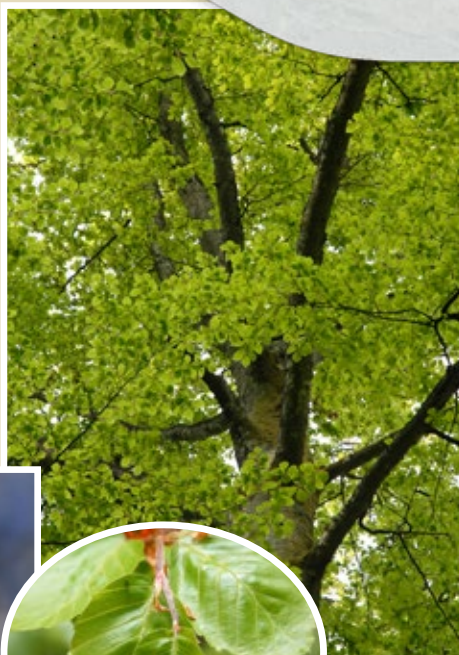

Foto: Johannes Fredriksen

godt, som for eksempel hvitveis, skogsalat, skogstjerneblom, gjøkssyre og maiblom. I tillegg gir skogen livsmiljøer for sopp, lav og ulike insekter, som igjen er med på å frigjøre planteneringsstoffer til skogen.

Kontakt oss på: **post@geanor.no**
eller besøk oss på Porselensfabrikken,
Porselensveien 6A, 3920 Porsgrunn

Lik oss på facebook
www.facebook.com/Geanor

